

مقدمه:

آمار مندرج در این فصل شامل اطلاعات، مربوط به شاخص بهای کالا و خدمات مصرفی در نقاط شهری و روستایی استان به تفکیک گروههای اصلی و فرعی شامل خوراکیها، آشامیدنیها و دخانیات و همچنین غیر خوراکیها و خدمات می باشد.

سابقه بررسی در مورد قیمتها و محاسبه شاخصهای ذیربط در نقاط شهری و روستایی کشور که در حال حاضر توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و مرکز آمار ایران انجام می گیرد، به شرح زیر است:

الف - شاخص بهای عمده فروشی کالاها و شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری

برای اولین بار، بانک ملی ایران در سال، ۱۳۱۵ محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص بهای عمده فروشی کالاها را در نقاط شهری آغاز کرد.

در سال ۱۳۳۸، با تغییر سال پایه، محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص بهای عمده فروشی کالاها مورد تجدید نظر قرار گرفت و با تاسیس بانک مرکزی ایران در سال، ۱۳۳۹ مسئولیت تهیه شاخصهای مزبور، به این بانک محول شد. بانک مرکزی ایران در سال، ۱۳۴۸ با پایه قراردادن سال مزبور، تجدید نظر دوم را در محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص بهای عمده فروشی کالاها به عمل آورد. با افزایش قیمت نفت در سال ۱۳۵۳ که تحولاتی را در اوضاع اقتصادی کشور پدید آورد، سال مزبور به عنوان سال پایه در نظر گرفته شد و بر همین اساس، محاسبه شاخصهای مذکور، برای سومین بار مورد تجدید نظر قرار گرفت .

در سال، ۱۳۶۱ با توجه به تغییرات ایجاد شده در الگوی مصرف خانوارها که ناشی از تحولات اقتصادی و اجتماعی بعد از انقلاب اسلامی بود، با انتخاب سال مزبور به عنوان سال پایه، چهارمین تجدید نظر در زمینه محاسبه شاخصهای مذکور به عمل آمد.

پس از آن با توجه به تحولات اقتصادی و اجتماعی کشور، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سال ۱۳۶۹ را به عنوان سال پایه در محاسبه شاخص بهای عمده فروشی کالاها در ایران و شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری ایران انتخاب کرد. بانک مزبور در سال ۱۳۷۸ سال پایه را برای شاخص بهای کالا و خدمات مصرفی در مناطق شهری ایران از سال ۱۳۶۹ به سال ۱۳۸۳ تغییر داد. این تغییر در سال ۱۳۸۳ برای شاخص بهای

عمده فروشی کالاها در ایران نیز صورت پذیرفت. از این رو شاخصهای مربوط به سالهای گذشته، مورد تجدید نظر قرار گرفته است.

ب - شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارها در نقاط روستایی

در سال ۱۳۵۳، برای اولین بار، مرکز آمار ایران طرح آمارگیری از قیمت خرده فروشی تعدادی از کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی را به مرحله اجرا درآورد و از آن زمان، نتایج حاصل از آمارگیری های مزبور را تا مهر ماه سال ۱۳۵۷ همه ساله به صورت متوسط قیمت کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی، در قالب نشریات فصلی و سالانه منتشر کرد.

پس از آن نتایج نیمه دوم سال ۱۳۵۸ و نیمه اول سال ۱۳۵۹ به صورت متوسط قیمت و شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی روستایی در اختیار علاقمندان قرار گرفت.

از سال ۱۳۶۱ لغایت سال ۱۳۷۵، شاخص بهای خرده فروشی کالاها و خدمات مصرفی خانوار در نقاط روستایی بر اساس سال پایه ۱۳۶۱ تهیه و منتشر شد. بر اساس آخرین تجدید نظر و انتخاب سال ۱۳۸۳ به عنوان سال پایه، آمارهای ذیربط برای سالهای ۱۳۷۵ لغایت ۱۳۸۹ تهیه و منتشر شده است و از سال ۱۳۸۴ به بعد سال پایه سال ۱۳۸۳ در نظر گرفته شد.

تعاریف و مفاهیم به کار رفته در این فصل به شرح زیر است:

□ شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی:

معیار سنجش تغییرات متوسط قیمت تعداد معینی از کالاها و خدمات مورد مصرف خانوار نسبت به سال پایه، شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی نامیده می شود. شاخصی که بدین گونه بدست می آید، صرفاً تغییراتی را که در اثر تغییر قیمت در هزینه زندگی پدید می آید مورد سنجش قرار می دهد.

□ **گروههای کالاها و خدمات:**

طبقه بندی کالاها و خدمات شاخصهای قیمت، بر اساس ماهیت آنها و طبقه بندیهای بین المللی و نیازهای ملی انجام گرفته است ولی مبنای کلی، همان طبقه بندی پیشنهادی سازمان ملل (S.N.A) برای خرده فروشی و S.I.T.C برای عمده فروشی) می باشد که بنا به ملاحظات اقتصاد ایران، تغییراتی در آن داده شده است. در این طبقه بندیها، کالاها و خدمات به چند گروه بزرگ تقسیم می شود که هر یک از آنها چندین زیر گروه دارد، گروههای بزرگ را گروههای اصلی و زیر گروههای آنها را گروههای فرعی کالاها و خدمات می نامند.

□ **ضریب اهمیت:**

سهمی که هر کالا یا خدمت در مجموع هزینه خانوار در یک مقطع زمانی مشخص، داراست، ضریب اهمیت نامیده می شود. این ضریب، مهمترین ضابطه انتخاب کالاها و خدمات برای شاخصهای مختلف است.

□ **سال پایه:**

سال پایه سال معین و ثابتی است که درصد تغییرات شاخص نسبت به آن سنجیده می شود و شاخص آن برابر ۱۰۰ است و غالباً ضرایب اهمیت مربوط به آن سال، در تهیه شاخص مورد استفاده قرار می گیرد.

□ **نقاط شهری:**

کلیه نقاطی که در سال پایه، ۱۳۷۶ جمعیتی معادل ۵۰۰۰ نفر و بیشتر داشته اند، توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران شهر تلقی شده اند.

□ **نقاط روستایی:**

رجوع کنید به "فصل ۲- جمعیت."

۱-۲۱- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری بر حسب گروه های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه های فرعی (۱۳۸۳=۱۰۰)

۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۷۵	ضریب اهمیت سال پایه ۱۳۸۳=۱۰۰	ضریب اهمیت سال پایه ۱۳۷۶=۱۰۰	گروه های کالاها و خدمات
۲۲۹/۸	۲۰۲/۸	۱۸۳/۳	۱۴۶/۰	۱۲۴/۴	۸۵/۵	۱۰۰/۰۰	۱۰۰/۰۰	شاخص کل
-	-	-	-	-	۸۸/۵	-	۳۸/۴۳	گروه های اصلی و فرعی:
۲۵۸/۳	۲۱۷/۸	۲۰۱/۶	۱۵۳/۷	۱۲۶/۳	-	۳۰/۸۳	-	خوراکی ها، آشامیدنی ها و دخانیات.....
۲۶۱/۲	۲۲۰/۱	۲۰۳/۶	۱۵۴/۴	۱۲۶/۷	۸۸/۴	۲۹/۶۳	۳۶/۹۵	۱- خوراکی ها و آشامیدنی ها
-	-	-	-	-	۸۸/۳	-	۳۶/۱۴	خوراکی ها.....
۲۴۲/۲	۲۰۸/۵	۲۲۴/۴	۱۴۵/۰	۱۱۹/۳	-	۵/۷۰	-	غذا در خانه.....
-	-	-	-	-	۹۷/۴	-	۷/۹۸	غلات و نان
۲۷۸/۶	۲۱۳/۸	۱۷۲/۸	۱۴۰/۵	۱۱۷/۷	-	۷/۷۶	-	نان، برنج و فرآورده های غلات.....
-	-	-	-	-	۱۱۹/۸	-	۶۱/۰	گوشت
۲۳۱/۰	۲۱۶/۹	۲۰۷/۱	۱۵۹/۵	۱۲۶/۶	-	۰/۵۳	-	حبوبات
۱۹۱/۳	۱۸۸/۳	۱۷۵/۵	۱۴۱/۳	۱۱۷/۸	۷۸/۵	۳/۲۸	۳/۹	ماهی و حیوانات دریائی
-	-	-	-	-	۹۶/۱	-	۸/۳۵	لبنیات و تخم مرغ (پرنندگان)
-	-	-	-	-	۸۰/۲	-	۹/۷۸	گوشت قرمز، مرغ و ماهی
۲۹۰/۲	۲۶۶/۲	۲۴۲/۲	۱۷۳/۲	۱۳۲/۷	-	۵/۳۸	-	میوه ها و سبزی ها
۲۴۳/۹	۱۸۳/۲	۱۹۴/۹	۱۵۹/۳	۱۲۱/۱	۹۰/۰	۱/۱۷	۱۶/۱	میوه ها و خشکبار
۲۷۶/۵	۲۲۰/۵	۲۱۲/۸	۱۸۴/۹	۱۵۶/۵	-	۳/۷۴	-	روغن حیوانی، نباتی و کره
۲۸۲/۴	۲۱۸/۴	۱۸۷/۴	۱۴۷/۲	۱۳۵/۴	۹۱/۱	۱/۶۷	۱/۴۱	انواع سبزی، حبوبات و فرآورده های سبزی.....
-	-	-	-	-	۸۶/۵	-	۱۶/۱	قند و شکر، عسل و فرآورده های قند و شکر.....
۲۶۰/۴	۲۴۹/۰	۲۰۲/۹	۱۴۹/۱	۱۱۸/۳	-	۰/۲۸	-	چای خشک
-	-	-	-	-	۸۴/۱	-	۱/۷۹	نمک و ادویه، سس ها و چاشنی ها و ترکیبات خوراکی.....
-	-	-	-	-	۹۱/۰	-	۰/۸۱	سایر کالاهای خوراکی
۱۸۸/۵	۱۶۲/۴	۱۵۴/۴	۱۳۷/۴	۱۱۸/۲	۷۷/۹	۱/۲۰	۰/۵۱	غذا در خارج از خانه.....
۱۹۱/۸	۱۹۶/۱	۱۵۰/۶	۱۲۷/۲	۱۰۹/۶	۹۰/۶	۰/۵۹	۰/۹۷	آشامیدنی ها
۱۸۴/۸	۱۶۸/۰	۱۵۴/۳	۱۲۹/۱	۱۱۴/۲	۸۸/۰	۸/۱۵	۱۲/۷۶	۲- دخانیات.....
-	-	-	-	-	۷۷/۹	-	۲۱/۶	۳- پوشاک و کفش.....
۲۴۰/۳	۲۲۶/۹	۱۹۶/۷	۱۵۳/۴	۱۲۹/۳	-	۲۳/۶۴	-	مسکن، سوخت و روشنایی
-	-	-	-	-	۷۸/۳	-	۱۹/۹۵	۴- مسکن، آب، برق و گاز و سایر سوخت ها.....
۲۴۶/۰	۲۳۳/۹	۱۹۹/۹	۱۵۴/۳	۱۳۱/۵	-	۵/۱۴	-	مسکن
-	-	-	-	-	۷۶/۵	-	۴/۶۷	اجاره بهای مسکن غیر شخصی.....
۲۴۵/۵	۲۳۳/۶	۱۹۹/۵	۱۵۴/۰	۱۳۱/۳	-	۱۴/۷۱	-	کرایه خانه های مسکونی اجاری.....
-	-	-	-	-	۷۶/۷	-	۱۳/۹۸	ارزش اجاری مسکن شخصی.....
۲۸۷/۹	۲۶۷/۳	۲۴۱/۰	۱۸۱/۹	۱۳۹/۱	۸۸/۳	۱/۸۳	۱/۳	ارزش اجاری خانه های مسکونی شخصی تعمیرات و خدمات ساختمانی

۱-۲۱- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری بر حسب گروه های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه های فرعی (۱۳۸۳=۱۰۰) (دنباله)

۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	۱۳۷۵	ضریب اهمیت سال پایه ۱۳۸۳=۱۰۰	ضریب اهمیت سال پایه ۱۳۷۶=۱۰۰	گروه های کالاها و خدمات
۱۵۳/۵	۱۴۸/۵	۱۵۰/۱	۱۴۴/۱	۱۰۰/۸	-	۰/۵۴	-	آب.....
-	-	-	-	-	۷۳/۷	-	۱/۶۵	آب ،برق و سوخت
۱۴۱/۵	۱۱۵/۲	۱۱۸/۷	۱۱۱/۵	۱۰۱/۱	-	۱/۴۳	-	برق و گاز و سایر سوخت ها.....
۱۹۷/۵	۱۸۱/۳							۵- اثاثه، کالاها و خدمات مورد استفاده در خانه.....
۱۸۲/۰	۱۵۷/۱	۱۷۳/۹	۱۴۴/۸	۱۲۶/۵	۹۳/۹	۷/۱۳	۸/۸۸	۶- حمل و نقل
-	-	-	-	-	۸۸/۲	-	۷/۲۳	حمل و نقل و ارتباطات.....
۲۷۳/۹	۲۳۱/۲	۱۹۳/۷	۱۵۶/۰	۱۳۳/۱	۷۷/۵	۵/۲۹	۲/۴۷	۷- بهداشت و درمان.....
۹۷/۶	۹۷/۹	۹۸/۵	۱۰۰/۷	۹۹/۳	-	۱/۵۲	-	۸- ارتباطات.....
-	-	-	-	-	۹۰/۵	-	۴/۳۵	تفریح، تحصیل و مطالعه.....
۱۶۲/۴	۱۴۷/۱	۱۳۶/۷	۱۲۴/۶	۱۱۴/۴	-	۴/۰۱	-	۹- تفریح و امور فرهنگی
۲۱۸/۶	۱۹۷/۰	۱۷۰/۳	۱۵۴/۵	۱۳۸/۸	-	۲/۳۳	-	۱۰- تحصیل
۲۳۸/۹	۲۰۵/۲	۱۸۶/۰	۱۴۶/۰	۱۲۵/۶	-	۲/۱۲	-	۱۱- رستوران و هتل
۳۱۹/۰	۲۵۴/۰	۲۱۴/۷	۱۶۰/۵	۱۳۱/۷	۹۰/۶	۲/۷۵	۴/۲۷	۱۲- کالاها و خدمات متفرقه.....
								گروه اختصاصی:
۲۱۴/۷	۱۸۶/۸	۱۷۵/۵	۱۴۰/۵	۱۱۹/۷	۴۶۵/۸	۶۱/۸۹	۶۰/۹۳	۱- کالاها
۲۵۳/۶	۲۲۸/۱	۱۹۵/۸	۱۵۴/۶	۱۳۱/۹	۶۲۴/۱	۳۸/۱۱	۱۲/۰۳	۲- خدمات
۲۴۰/۳	۲۲۶/۹	۱۹۶/۷	۱۵۳/۴	۱۲۹/۳	۳۶۵/۷	۲۳/۶۴	۲۷/۰۴	۳- مسکن، سوخت و روشنایی.....

ماخذ: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

۲-۲۱- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی بر حسب گروه های اختصاصی, اصلی و برخی از گروه های فرعی (۱۰۰=۱۳۸۱)

۱۳۸۹	۱۳۸۸	۱۳۸۷	۱۳۸۶	۱۳۸۵	ضریب اهمیت	گروه های کالاها و خدمات
۳۱۵/۱	۲۵۹/۳	۲۳۳/۹	۱۸۷/۰	۱۶۱/۷	۱۰۰	شاخص کل
						گروه های اصلی و فرعی:
۳۸۵	۲۹۸/۶	۲۶۶/۱	۱۹۷/۸	۱۶۱/۹	۴۳/۳۴	خوراکی ها, آشامیدنی ها و دخانیات.....
۳۹۴/۷	۳۰۴/۲	۲۷۲/۸	۲۰۱/۲	۱۶۲/۰	۳۸/۱۷	خوراکی ها
۳۵۳/۶	۲۹۰/۴	۲۹۳/۰	۱۸۵/۲	۱۴۹/۹	۹/۷۸	برنج, نان فرآورده های غلات
۴۱۳/۵	۳۱۳/۱	۲۶۱/۳	۱۹۴/۶	۱۵۶/۸	۹/۸۷	گوشت قرمز و سفید
۲۹۳	۲۶۳/۱	۲۱۰/۴	۱۴۶/۱	۱۲۹/۲	۷۴	ماهی ها و صدف داران
۳۱۶/۱	۲۹۶/۱	۲۷۱/۴	۲۰۹/۸	۱۶۸/۳	۴/۱۶	لبنیات و تخم مرغ
۳۵۶/۸	۲۴۷/۵	۲۵۶/۶	۱۸۸/۵	۱۲۳/۹	۲/۴۷	روغن ها و چربی ها.....
۵۶۱/۸	۳۸۶/۸	۳۲۴/۱	۲۵۰/۴	۲۰۷/۸	۳/۱۹	میوه ها و خشکبار
۵۳۳/۷	۳۷۲/۷	۳۱۹/۰	۲۶۹/۳	۲۰۸/۶	۴/۹۱	سبزی ها و حبوبات
۲۰۶/۶	۱۷۶/۸	۱۵۲/۱	۱۲۸/۹	۱۲۲/۴	۲/۶۰	شکر, مربا, عسل, شکلات و شیرینی(قند و شکر و شیرینیها)
۳۹۱/۲	۳۳۰/۱	۲۵۵/۲	۱۶۸/۸	۱۵۴/۲	۱/۱۹	محصولات خوراکی طبقه بندی نشده در جای دیگر.....
۲۷۶/۵	۲۳۸/۹	۲۰۱/۴	۱۵۶/۵	۱۳۷/۷	۱/۹۷	چای,قهوه,کاکائو, نوشابه و آب میوه(نوشابه های غیر الکلی)
۲۲۴/۳	۱۸۴/۷	۱۴۲/۰	۱۱۵/۸	۱۰۹/۴	۱/۱۲	دخانیات.....
۲۶۰/۰	۲۲۸/۳	۲۰۸/۶	۱۷۸/۵	۱۶۱/۵	۵۶/۶۶	کالاهای غیر خوراکی و خدمات
۲۲۲/۵	۲۰۳/۲	۱۸۰/۸	۱۵۸/۶	۱۴۷/۵	۹/۵۰	پوشاک و کفش
۳۰۶/۸	۲۵۸/۷	۲۴۲/۸	۲۱۳/۸	۱۹۷/۴	۱۶/۷۱	مسکن, آب, برق, گاز و سایر سوختها.....
۳۳۰/۳	۳۰۵/۴	۲۸۴/۷	۲۴۵/۹	۲۲۴/۴	۱۱/۲۸	مسکن.....
۳۱۸/۴	۲۹۳/۷	۲۷۵/۷	۲۴۲/۹	۲۲۴/۳	۹/۹۸	اجاره.....
۴۴۱/۰	۴۱۳/۴	۳۶۷/۴	۲۷۳/۶	۲۲۵/۳	۱/۳۰	نگهداری و تعمیر واحد مسکونی.....
۲۵۷/۶	۱۶۰/۸	۱۵۵/۲	۱۴۶/۶	۱۴۱/۰	۵/۴۳	آب و برق و سوخت
۲۵۵/۳	۲۳۱/۱	۲۰۷/۴	۱۶۳/۰	۱۴۶/۵	۷/۵۲	مبلمان و لوازم خانگی و نگهداری معمول آنها.....
۲۸۳/۰	۲۵۶/۸	۲۲۹/۴	۱۹۷/۴	۱۷۶/۳	۶/۴۸	بهداشت و درمان
۲۶۶/۵	۲۳۰/۹	۲۱۱/۱	۱۷۲/۵	۱۴۳/۱	۸/۲۰	حمل و نقل.....
۱۱۲/۵	۱۱۲/۵	۱۱۲/۵	۱۱۲/۵	۱۱۲/۵	۱/۴۱	ارتباطات
۱۴۱/۴	۱۳۵/۷	۱۳۱/۸	۱۲۴/۹	۱۲۱/۴	۳/۰۵	تفریح و فرهنگ.....
۱۱۵/۱	۱۰۴/۵	۱۰۴/۵	۱۰۴/۵	۱۰۴/۵	۰/۹۲	آموزش.....
۳۸۴/۸	۳۰۱/۷	۲۶۲/۰	۲۰۷/۰	۱۹۱/۷	۲/۲۶	هتل و رستوران.....
۳۷۰/۴	۲۹۱/۹	۲۵۱/۶	۲۰۸/۹	۱۷۹/۴	۲/۶۹	کالاها و خدمات متفرقه
						گروه های اختصاصی:
۳۱۹/۴	۲۵۶/۸	۲۳۰/۸	۱۸۰/۲	۱۵۲/۹	۷۶/۳۲	کالاها.....
۳۰۱/۹	۲۶۷/۱	۲۴۳/۸	۲۰۷/۹	۱۸۹/۰	۲۳/۶۸	خدمات.....
۳۱۴/۸	۲۵۶/۳	۲۳۰/۳	۱۸۲/۱	۱۵۶/۳	۹۱/۴۹	شاخص کل.....